

โครงการสร้างสรรค์ปัญญาพัฒนาเขียนอ่าน สืบสานสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

กิจกรรม “สร้างสรรค์ส่งเสริม พูนเพิ่มการอ่าน กิจกรรมบูรณาการ สืบสานสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ”

๑. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชปรารภว่า “การเรียนรู้ในเรื่องราวและวิชาการสาขาต่างๆ โดยกว้างขวางเป็นเหตุให้เกิดความรู้ ความคิด และความฉลาด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับชีวิต ช่วยให้บุคคลสามารถสร้างประโยชน์สุข สร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง ทั้งแก่สังคมและบ้านเมืองอันเป็นที่พึ่งอาศัยได้ ทุกคนจึงควรมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ได้ตามความประสงค์และกำลังความสามารถโดยทั่วกัน” และทรงพระราชดำริว่า หนังสือประเภทสารานุกรมนั้นบรรจustructural วิชาการอันเป็นสาระไว้ครบทุกแขนง เมื่อมีความต้องการหรือพอใจจะเรียนรู้เรื่องใดก็สามารถค้นหาอ่านทราบโดยสะดวก นับว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์ เกื้อกูลการศึกษา เพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญ โดยเฉพาะในยามที่มีปัญหาการขาดแคลนครูและสถานที่เล่าเรียนเช่นในขณะนี้ หนังสือสารานุกรมฯ จะช่วยคลี่คลายให้บรรเทาเบาบางได้เป็นอย่างดี จึงมีพระราชดำริให้ตั้งโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เพื่อนำวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่ควรศึกษา ออกเผยแพร่แก่เยาวชนให้แพร่หลายทั่วถึง และเยาวชนสามารถหาความรู้ช่วยเหลือตัวเองได้จากการอ่านหนังสือ โดยเริ่มจัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และจัดพิมพ์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันได้รวม ๔๐ เล่ม ในแต่ละเล่มมีเรื่องต่างๆ ๘ - ๑๐ เรื่อง รวมทั้งสิ้น ๓๘๑ เรื่อง

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ (สารานุกรมฯ เล่มเล็ก) โดยคัดเรื่องที่นำรู้จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (สารานุกรมฯ เล่มใหญ่) มาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เหมาะกับผู้อ่านในวัย ๑๐ - ๑๕ ปี จัดพิมพ์เป็นเล่มขนาดเล็กเหมาะแก่การพกพาได้สะดวก ขณะเดียวกันยังได้จัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในรูปแบบซีดีรอม (CD-ROM) และยังมีเนื้อหาบางส่วนเผยแพร่ผ่านทางออนไลน์ด้วย ซึ่งปัจจุบันหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ สามารถเข้าถึงสถานศึกษาโดยผ่านการได้รับหนังสือฉบับพระราชทาน ผู้บริจาค การซื้อ หรือทางเว็บไซต์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

ครูและนักเรียนในสถานศึกษามีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กันอย่างจริงจังผ่านกิจกรรมการแข่งขันต่างๆ อันได้แก่การจัดการแข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปแล้ว ๒๑ ครั้ง การแข่งขันแต่งกลอนและวาดภาพระบายสีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปแล้ว ๗ ครั้ง และการแข่งขันจัดทำหนังสือเพิ่มพูนความรู้ (หนังสือทำมือ) ไปแล้ว ๒ ครั้ง รวมทั้งการจัดทำรายงานในประเด็นต่างๆ ตามที่กรมอบหมาย นับเป็นสิ่งดีที่ช่วยให้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้ใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้อย่างแพร่หลายยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามปริมาณการใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนยังมีปริมาณที่น้อย เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันเกือบสิบล้านคนในสถานศึกษาทั่วประเทศรวม ๓๘,๕๐๘ โรงเรียน (สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๓๕,๔๔๖ โรงเรียน สังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒,๖๒๑ โรงเรียน และสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๔๐ โรงเรียน)

แนวทางหนึ่งที่จะช่วยการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ให้เกิดความคิด และการใช้ประโยชน์จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ให้กว้างขวางแพร่หลายมากยิ่งขึ้นคือการส่งเสริมให้สถานศึกษาและครูออกแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น โดยบูรณาการเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เข้าไปในสาระการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนักเรียนในสถานศึกษาหรือเครือข่ายสถานศึกษาจะได้มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง หรือเพื่อชุมชนและประเทศชาติอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาและครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเรื่องจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ หรือจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ สำหรับพัฒนานักเรียน ในรูปแบบต่างๆ ให้กว้างขวางหลากหลาย มีความต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งสถานศึกษาและครูนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และสมาชิกสโมสร โลออนส์สากลในประเทศไทยจึงได้จัดทำโครงการสร้างสรรค์ปัญญา พัฒนาเขียนอ่าน สืบสานสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กิจกรรม “สร้างสรรค์ส่งเสริม พูนเพิ่ม การอ่าน กิจกรรมบูรณาการ สืบสานสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ” ขึ้นเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกียรติของสถานศึกษาและครู รวมทั้งเป็นการเผยแพร่หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ให้แพร่หลายและทั่วถึง เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เยาวชนตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการองค์ความรู้จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

๒.๒ เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อพัฒนานักเรียนในรูปแบบต่างๆ

๒.๓ เพื่อให้ครูกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนพัฒนาจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๒.๔ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษาและครูที่มีส่วนอย่างสำคัญในการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ พัฒนาคุณภาพนักเรียน

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในระบบทุกสังกัด ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง (รวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก) ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร

๒) ครูรวบรวมผลงานและร่องรอยหลักฐานแสดงการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ๑ ชุด หรือ ๑ แฟ้ม

๓) ครูที่มีผลงานและร่องรอยหลักฐานดีเด่นในการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ พัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๕ คน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๕ คน จากทุกภูมิภาค

๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑) ครูใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ พัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างแพร่หลายและทั่วถึง

๒) ครูที่ใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติและมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานของตน

๔. ระยะเวลา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ -เมษายน ๒๕๖๐

๕. สถานที่ โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๖. การดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	ประชุมกำหนดกรอบการทำงาน	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	
๒	เขียนโครงการฯ	๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	
๓	นำเสนอโครงการฯ เพื่อพิจารณา	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	
๔	นำเสนอโครงการฯ เพื่ออนุมัติ	มีนาคม ๒๕๕๕	
๕	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	มีนาคม ๒๕๕๕	
๖	ประชุมจัดทำเกณฑ์การตัดสิน / แนวทางการให้คะแนน และแบบกรอกประวัติและผลงานของผู้สมัคร	๒๘ มีนาคม-๑ เมษายน ๒๕๕๕	
๗	ประชาสัมพันธ์โครงการฯ	พฤษภาคม - ตุลาคม ๒๕๕๕	
๘	ครูส่งเพิ่มสะสมผลงาน(Portfolio)และร่องรอยหลักฐานการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ๑ ชุด หรือ ๑ แฟ้ม	๑๐-๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕	
๙	คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผลงานและร่องรอยหลักฐานการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อจัดกลุ่มรางวัลในระดับต่างๆ	๑๔-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕	
๑๐	คณะกรรมการไปประเมินผลงานและร่องรอยหลักฐานการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ตามสภาพจริงของครูที่ได้รับการคัดเลือกระดับดีเด่น แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา ๕ คน ระดับมัธยมศึกษา ๕ คน ณ สถานศึกษาที่ครูปฏิบัติหน้าที่อยู่	ธันวาคม ๒๕๕๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	
๑๑	คณะกรรมการประชุมตัดสินผลงานและร่องรอยหลักฐานระดับดีเด่นระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา	๒๐ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑๒	ประกาศผลการคัดเลือกผลงานและร่องรอยหลักฐานการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯระดับต่างๆ ผ่านทางเว็บไซต์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่ http://www.saranukromthai.or.th	๕ มีนาคม ๒๕๖๐	
๑๓	มอบรางวัลระดับดีเด่น	เมษายน ๒๕๖๐	
๑๔	ประกาศเผยแพร่ยกย่องเชิดชูเกียรติครูทุกคนผ่านเว็บไซต์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	เมษายน ๒๕๖๐	
๑๕	ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	พฤษภาคม ๒๕๖๐	

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ   โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลในประเทศไทย

๘. ประเภทรางวัล

๘.๑ ระดับประถมศึกษา

๑. ระดับดีเด่น

๑) รางวัลชนะเลิศ

๑.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศชนะเลิศจากประธานโครงการฯ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑

๒.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๑ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๒.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๓) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒

๓.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๒ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๓.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๔) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๓รวม ๒ รางวัล

๔.๑ ครูรับโล่เกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๓ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๔.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๒. ระดับดี
- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
๓. ระดับผ่านเกณฑ์
- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
๔. การส่งผลงานเข้าร่วมกิจกรรม
- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
๒. **ระดับมัธยมศึกษา**
๑. ระดับดีเด่น
- ๑) รางวัลชนะเลิศ
    - ๑.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศชนะเลิศจากประธานโครงการฯ พลอากาศเอก กำธน สินธวานนท์ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
    - ๑.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑
    - ๒.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๑ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
    - ๒.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๓) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒
    - ๓.๑ ครูรับถ้วยเกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๒ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
    - ๓.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๔) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๓รวม ๒ รางวัล
    - ๔.๑ ครูรับโล่เกียรติยศรองชนะเลิศอันดับ ๓ พร้อมเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
    - ๔.๒ สถานศึกษารับโล่เกียรติยศจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
๒. ระดับดี
- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
  - ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๓. ระดับผ่านเกณฑ์

- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
- ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๔. การส่งผลงานเข้าร่วมกิจกรรม

- ๑) ครูรับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
- ๒) สถานศึกษารับเกียรติบัตรจากโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

หมายเหตุ : เกียรติบัตรรางวัลระดับดี ระดับผ่านเกณฑ์ และการส่งผลงานเข้าร่วมกิจกรรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จะส่งให้ครูและสถานศึกษาทางไปรษณีย์

๕. การติดตามและประเมินผล

- ๕.๑ ประเมินแผนงาน/โครงการ จากผลงานของครูที่เข้าร่วมแข่งขัน
- ๕.๒ ประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๐.๑ สถานศึกษา ครูรวมทั้งเครือข่ายของสถานศึกษาที่ส่งผลงานมีความพึงพอใจต่อการทำกิจกรรม ส่งเสริมการพัฒนานักเรียนจากการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพิ่มมากขึ้น
  - ๑๐.๒ สถานศึกษา ครูมีรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพนักเรียนจากการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นกรณีศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น
  - ๑๐.๓ นักเรียนและเครือข่ายของสถานศึกษาของครูที่ส่งผลงานมีการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มากขึ้น
  - ๑๐.๔ นักเรียนและเครือข่ายของสถานศึกษาของครูที่ส่งผลงานมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมการพัฒนารับรู้จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และต้องการให้ทำกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง
-